

**KONFERENCJA W SPRAWIE
PRZYSTĄPIENIA DO UNII
EUROPEJSKIEJ
– CZARNOGÓRA –**

**Bruksela, 9 października 2026 r.
(OR. en)**

AD 84/26

LIMITE

CONF-ME 35

DOKUMENT AKCESYJNY

Dotyczy: WSPÓLNE STANOWISKO UNII EUROPEJSKIEJ
– Rozdział 18: Statystyka

WSPÓLNE STANOWISKO UNII EUROPEJSKIEJ

Rozdział negocjacyjny 18: Statystyka

Niniejsze stanowisko Unii Europejskiej opiera się na jej ogólnym stanowisku przygotowanym na konferencję akcesyjną z udziałem Czarnogóry (AD 23/12 CONF-ME 2) i podlega zasadom negocjacyjnym zatwierdzonym w tym stanowisku ogólnym, a zwłaszcza zasadom następującym:

- opinie wyrażone przez którąkolwiek ze stron na temat określonego rozdziału negocjacyjnego w żaden sposób nie przesądzają o stanowisku, które może zostać przyjęte w sprawie pozostałych rozdziałów;
- – porozumień – nawet częściowych – osiągniętych w trakcie negocjacji nad kolejno omawianymi rozdziałami nie należy uznawać za ostateczne, dopóki nie zostanie osiągnięte porozumienie ogólne;
- wymogom określonym w pkt 24, 28, 41 i 44 ram negocjacyjnych.

UE zachęca Czarnogórę, aby kontynuowała proces dostosowywania swojego ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego oraz by skutecznie wdrażała i egzekwowała ten dorobek, a także – ogólnie – aby jeszcze przed przystąpieniem do UE opracowała polityki i instrumenty, które będą możliwie najbliższe unijnym politykom i instrumentom.

UE odnotowuje, że w swoim stanowisku negocjacyjnym AD 14/14 CONF-ME 9 i addendum do tego stanowiska AD 58/26 CONF-ME 22 Czarnogóra akceptuje unijny dorobek prawny dotyczący rozdziału 18 obowiązujący na dzień 17 lipca 2026 r. oraz że deklaruje gotowość do wprowadzenia go w życie przed dniem przystąpienia do UE, z wyjątkiem obszarów, w odniesieniu do których wystąpiła o środki przejściowe i stałe odstępstwa.

Odpowiadając całościowo na wnioski Czarnogóry dotyczące okresów przejściowych, UE przypomina o swoim ogólnym stanowisku negocjacyjnym, zgodnie z którym środki przejściowe są ustalane na określony czas i w ograniczonym zakresie i towarzyszy im plan wyrażnie określający etapy stosowania unijnego dorobku prawnego. Środki przejściowe nie mogą polegać na wprowadzaniu zmian do zasad lub polityk UE, zaburzać ich właściwego funkcjonowania ani prowadzić do istotnych zakłóceń konkurencji.

UE odnotowuje, że ze względu na szczególny kontekst historyczny i instytucjonalny Czarnogóra wystąpiła o **stałe odstępstwa** w odniesieniu do niektórych obszarów statystycznych, dla których – zgodnie z programem przekazywania danych lub rozporządzeniami sektorowymi – wymagane są dane dotyczące okresu poprzedzającego odzyskanie niepodległości (21 maja 2006 r.). UE uznaje, że dostarczenie takich danych przez Czarnogórę jest fizycznie niemożliwe i w związku z tym uważa, że wniosek Czarnogóry o stałe odstępstwo jest możliwy do zaakceptowania.

Infrastruktura statystyczna

UE odnotowuje, że infrastruktura statystyczna Czarnogóry jest zgodna z formalnymi wymogami zawartymi w unijnym dorobku prawnym. Urząd Statystyczny Czarnogóry (MONSTAT) jest głównym podmiotem tworzącym i rozpowszechniającym dane statystyczne, a także ogólnym koordynatorem systemu statystyki publicznej Czarnogóry. UE odnotowuje, że w ostatnich latach wzmocniono rolę koordynacyjną MONSTAT-u. Inne podmioty tworzące statystyki publiczne to: Bank Centralny Czarnogóry, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Edukacji, Nauki i Innowacji, Fundusz Ubezpieczeń Emerytalno–Rentowych Czarnogóry oraz Instytut Zdrowia Publicznego.

UE przyjmuje do wiadomości, że ramy dotyczące statystyk stanowi ustawa o statystyce publicznej i system statystyki publicznej Czarnogóry. Poprzez zmiany w ustawie o statystyce zapewniono dostosowanie przepisów do unijnego dorobku prawnego w celu zwiększenia dostępu do źródeł danych administracyjnych i zagwarantowania wysokiego poziomu poufności i ochrony danych, a także przydzielono wyraźne obowiązki w zakresie tworzenia statystyki finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz statystyki dotyczącej procedury nadmiernego deficytu.

UE odnotowuje, że program statystyki publicznej na lata 2024–2028, strategia na rzecz rozwoju statystyki publicznej na lata 2024–2028, roczne plany statystyczne i kilka zbiorów przepisów dotyczących gromadzenia danych statystycznych stanowią uzupełnienie ram regulacyjnych.

UE przyjmuje również do wiadomości, że wprowadzono protokoły uzgodnień określające ustalenia robocze w ramach systemu statystycznego.

UE odnotowuje, że zwiększono **zdolności administracyjne** Czarnogóry, aby zapewnić terminowe przyjęcie odpowiedniego unijnego dorobku prawnego, i wzywa Czarnogórę do dalszego zwiększania zasobów Urzędu Statystycznego Czarnogóry.

UE podkreśla, jak ważne jest, by Czarnogóra wdrożyła zalecenia ze wzajemnej oceny z 2026 r. oceniające zgodność krajowego systemu statystycznego Czarnogóry z zasadami statystycznymi określonymi w Europejskim kodeksie praktyk statystycznych, o którym mowa w unijnym rozporządzeniu nr 223/2009. Komisja będzie monitorować realizację tych zaleceń.

Klasyfikacja i rejestry

UE odnotowuje wysoki stopień dostosowania przepisów, jeśli chodzi o **klasyfikację i rejestry**.

Statystyki gospodarcze

W odniesieniu do **statystyk makroekonomicznych** UE odnotowuje znaczną poprawę, jeśli chodzi o przestrzeganie przepisów rozporządzenia (UE) nr 549/2013 (ESA 2010) i zapewnienie zgodności z jego programem przekazywania obejmującym kluczowe wskaźniki rachunków narodowych.

We wrześniu 2025 r. zakończono rewizję główną rachunków narodowych, która objęła również szereg zmian metodyki i stanowi kolejny istotny krok w kierunku dostosowania rachunków narodowych Czarnogóry do standardów UE.

Jeśli chodzi o statystyki dotyczące **dochodu narodowego brutto** (DNB) w kontekście zasobów własnych, UE odnotowuje, że Czarnogóra przekazała Komisji (Eurostatowi) zaktualizowany wykaz DNB, umożliwiając ocenę jego struktury, kompletności i wewnętrznej spójności. UE przyjmuje do wiadomości istotne postępy Czarnogóry i wzywa ją do kontynuowania procesu dostosowywania przepisów krajowych do unijnego dorobku prawnego.

UE odnotowuje, że najważniejsze zmienne kwartalne i roczne, jak również roczne dane z rachunków sektorowych zostały przekazane Komisji (Eurostatowi), zgodnie z wymogami pierwszego kryterium zamykającego.

UE odnotowuje, że w obszarze **rachunków narodowych** Czarnogóra wystąpiła o okresy przejściowe w odniesieniu do obowiązku określonego w art. 3 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 549/2013, zmienionego rozporządzeniem (UE) 2023/734, i w załączniku B do tego rozporządzenia, dotyczącego przekazywania następujących zbiorów danych:

- Tablica 20: Środki trwałe według działalności gospodarczej i rodzaju aktywów (stany) – dane roczne (obejmujące okres od 2006 r.), w odniesieniu do których wniesiono o okres przejściowy do dnia 31 grudnia 2028 r.;
- Tablica 26: Bilanse aktywów niefinansowych – dane roczne (obejmujące okres od 2006 r.), w odniesieniu do których wniesiono o okres przejściowy do dnia 31 grudnia 2028 r.;
- Tablica 29: Nabyte uprawnienia emerytalno-rentowe w ramach ubezpieczeń społecznych – cotrzy lata (obejmujące okres od 2015 r.), w odniesieniu do których wniesiono o okres przejściowy do dnia 31 grudnia 2030 r.;
- Tablica 801: Rachunki niefinansowe według sektorów – dane kwartalne – niewyrównane (obejmujące okres od 2006 r.), dotyczące opracowania i przekazywania kwartalnych danych dotyczących rachunków sektorowych dla sektorów instytucjonalnych S.1, S.13 i S.2, w odniesieniu do których wniesiono o okres przejściowy do dnia 31 grudnia 2028 r.;
- Tablica 801 SA: Rachunki niefinansowe według sektorów – dane wyrównane sezonowo i kalendarzowo – dane kwartalne (obejmujące okres od 2006 r.), dotyczące opracowania i przekazywania wyrównanych sezonowo i kalendarzowo kwartalnych danych dotyczących rachunków sektorowych dla sektorów instytucjonalnych S.1, S.13 i S.2, w odniesieniu do których wniesiono o okres przejściowy do dnia 31 grudnia 2028 r.

UE uważa, że okresy przejściowe, o które wystąpiono, są możliwe do przyjęcia.

UE odnotowuje znaczne postępy osiągnięte w zakresie **statystyki finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych** oraz statystyki dotyczącej **procedury nadmiernego deficytu**. Konieczna jest jednak dalsza istotna poprawa jakości i zakresu. UE apeluje do Czarnogóry, by dalej uzupełniała statystykę sektora finansów instytucji rządowych i samorządowych i statystykę dotyczącą procedury nadmiernego deficytu, przekazała pozostałe dane i metadane oraz w dalszym ciągu podnosiła jakość przekazywanych danych. UE odnotowuje, że zgodnie z drugim kryterium zamykającym w dniu 9 lipca 2026 r. Czarnogóra przyjęła plan działania, w którym określono harmonogram tworzenia i przekazywania pozostałych tablic programu transmisji danych ESA i innych istotnych danych oraz rozwiązano nierozstrzygnięte kwestie metodyczne. UE wzywa Czarnogórę do przeprowadzenia działań oczekiwanych zgodnie z tym planem działania.

UE odnotowuje również, że w obszarze **statystyki finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz statystyki dotyczącej procedury nadmiernego deficytu** Czarnogóra wystąpiła o okres przejściowy do dnia 31 grudnia 2028 r. w odniesieniu do obowiązku określonego w art. 3 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 549/2013, zmienionego rozporządzeniem (UE) 2023/734, i w załączniku B do tego rozporządzenia, dotyczącego przekazywania następującego zbioru danych:

- Tablica 28A: Dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych (dług Maastricht) – struktura, dane roczne (obejmujące okres od 2024 r.).

UE uważa, że okres przejściowy, o który wystąpiono, jest możliwy do przyjęcia.

UE wzywa Czarnogórę, aby – z myślą o spełnieniu wszystkich wymogów rozporządzenia w sprawie ESA 2010 – dalej uzupełniała roczne i kwartalne dane z zakresu rachunków narodowych oraz przekazywała pozostałe najważniejsze zmienne roczne i kwartalne oraz niefinansowe dane z zakresu rachunków sektorowych, roczne rachunki finansowe oraz tablice podaży i wykorzystania oraz przepływów międzygałęziowych, a także wymagane metadane zgodnie z planem uzgodnionym w wyżej wymienionym planie działania.

Jeśli chodzi o **krótkookresową statystykę gospodarczą i statystykę strukturalną dotyczącą przedsiębiorstw**, w tym demografię przedsiębiorstw, UE zachęca Czarnogórę do zakończenia procesu dostosowywania przepisów. UE przyjmuje do wiadomości, że w dużej mierze dostosowano przepisy krajowe, jeśli chodzi o PRODCOM.

UE odnotowuje, że w obszarze **statystyki strukturalnej dotyczącej przedsiębiorstw** Czarnogóra wystąpiła o okres przejściowy do dnia 31 grudnia 2030 r. w odniesieniu do obowiązków określonych w art. 7 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/2152 i w części B załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/1197, dotyczących tworzenia i przekazywania następujących zbiorów danych:

- Tabela 10. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca działalności przedsiębiorstw;
- Tabela 11. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca działalności przedsiębiorstw w podziale na klasy wielkości lub w podziale na formy prawne;
- Tabela 21. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca zakupów dokonywanych przez przedsiębiorstwa;
- Tabela 22. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca zmiany stanu zapasów przedsiębiorstw;
- Tabela 23. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca przychodów netto przedsiębiorstw ze sprzedaży według rodzaju produktu i siedziby klienta;
- Tabela 24. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca szerokiego zakresu przegrupowań działalności w podziale na przychody netto ze sprzedaży;
- Tabela 25. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca rodzaju obrotów w podziale na przedsiębiorstwa;
- Tabela 27. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca inwestycji przedsiębiorstw w rzeczowe aktywa trwałe;
- Tabela 28. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca inwestycji w niematerialne aktywa trwałe;
- Tabela 29. Regionalna statystyka gospodarcza dotycząca jednostek lokalnych.

Okres przejściowy, o który wystąpiono, jest konieczny ze względu na istotne zmiany metodyczne, organizacyjne i informatyczne wymagane do ustanowienia procesów tworzenia niezbędnych do zestawiania i przekazywania tych danych. UE uważa, że okres przejściowy, o który wystąpiono, jest możliwy do przyjęcia.

UE zwraca się do Czarnogóry o tworzenie statystyk na potrzeby obliczenia **wynagrodzenia** urzędników UE.

UE przyjmuje do wiadomości, że Czarnogóra w pełni przestrzega przepisów w zakresie dostarczania szczegółowych **statystyk dotyczących międzynarodowego handlu towarami** oraz statystyk dotyczących handlu według waluty fakturowania, a także **statystyk dotyczących międzynarodowego handlu usługami**, w przypadku których Czarnogóra w dużej mierze dostosowała swoje przepisy do unijnego dorobku prawnego. UE z zadowoleniem przyjmuje postępy w zakresie statystyk dotyczących handlu w podziale na cechy przedsiębiorstw, ale nadal istnieją luki; UE zachęca Czarnogórę do uzupełnienia tych statystyk i dalszej poprawy jakości danych. UE zwraca się do Czarnogóry o tworzenie statystyk w zakresie handlu usługami w podziale na cechy charakterystyczne przedsiębiorstw i sposób świadczenia tych usług. UE przyjmuje do wiadomości, że do momentu przystąpienia Czarnogóra ustanowi system zestawiania statystyk dotyczących wewnątrzunijnego handlu towarami, a także system wymiany danych jednostkowych w ramach tych statystyk z innymi państwami członkowskimi, w szczególności w odniesieniu do wewnątrzunijnego wywozu towarów.

Jeśli chodzi o **statystyki dotyczące zagranicznych podmiotów zależnych**, oczekuje się, że Czarnogóra dostarczy Komisji (Eurostatowi) wewnętrzne dane w tym zakresie w podziale według kodu statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej w UE (NACE) i rozpocznie tworzenie zewnętrznych danych dotyczących zagranicznych podmiotów zależnych. Oczekuje się również, że Czarnogóra przedstawi statystyki dotyczące globalnych łańcuchów wartości. Jeśli chodzi o **bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ)**, UE przyjmuje do wiadomości odnotowane postępy i zwraca się do Czarnogóry o tworzenie statystyk dotyczących BIZ w podziale na rodzaje działalności.

W odniesieniu do **statystyk dotyczących cen** UE odnotowuje, że Czarnogóra spełnia określone w unijnym dorobku prawnym wymogi dotyczące obowiązkowego przekazywania danych na potrzeby zharmonizowanego indeksu cen konsumpcyjnych. UE przyjmuje do wiadomości, że wskaźnik cen nieruchomości mieszkalnych i wskaźnik cen nieruchomości mieszkalnych zamieszkiwanych przez właściciela będą dostarczane od dnia przystąpienia. Jeśli chodzi o parytety siły nabywczej, Czarnogóra dostarcza większość podstawowych informacji wymaganych na mocy unijnego dorobku prawnego. Nie dostarczono jeszcze danych dotyczących cen usług szpitalnych.

UE odnotowuje wniosek Czarnogóry o *stałe odstępstwo* w odniesieniu do przekazywania elementów wymogów w zakresie danych dotyczących **indeksów cen producentów usług** określonych w rozporządzeniu (UE) 2019/2152 w sprawie europejskiej statystyki gospodarczej i rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2020/1197 w okresie referencyjnym 2010–2017. UE przyjmuje do wiadomości informacje przekazane przez Czarnogórę, w szczególności fakt, że ze względu na upływ czasu, obiektywne ograniczenia w dostępności oryginalnej dokumentacji i brak ciągłości metodycznej pełne odtworzenie danych za przedmiotowy okres nie jest wykonalne bez ryzyka dla jakości i wiarygodności statystyk. UE uważa, że stałe odstępstwo, o które wystąpiono, jest możliwe do przyjęcia.

UE z zadowoleniem odnotowuje, że Czarnogóra w pełni przestrzega przepisów w zakresie **statystyk dotyczących technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT)**. Jeśli chodzi o **statystyki dotyczące innowacji**, UE zwraca się do Czarnogóry o kontynuowanie prac nad pełnym dostosowaniem przepisów do momentu przystąpienia. UE przyjmuje do wiadomości, że w dużej mierze dostosowano przepisy krajowe, jeśli chodzi o **statystyki dotyczące badań i rozwoju**.

Statystyki sektorowe

Jeśli chodzi o **statystyki dotyczące rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa**, UE przyjmuje do wiadomości obecne dostosowanie przepisów krajowych do unijnego dorobku prawnego w zakresie zintegrowanych statystyk dotyczących gospodarstw rolnych, statystyk dotyczących nakładów i produkcji w rolnictwie oraz w zakresie rachunków ekonomicznych dla rolnictwa i zachęca Czarnogórę do postępów w celu pełnego dostosowania przepisów krajowych do unijnego dorobku prawnego. UE zwraca się do Czarnogóry o dostosowanie przepisów o statystykach dotyczących rybołówstwa i akwakultury do unijnego dorobku prawnego.

UE przyjmuje do wiadomości wniosek Czarnogóry o okres przejściowy – do dnia 31 grudnia 2030 r. – w odniesieniu do obowiązków określonych w art. 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) 2022/2379 w zakresie przygotowywania i przekazywania statystyk dotyczących nakładów i produkcji w działalności rolniczej, obejmujących dziedzinę statystyk dotyczących składników odżywczych i temat szczegółowy dotyczący stosowania środków ochrony roślin w rolnictwie w dziedzinie statystyk dotyczących środków ochrony roślin, jak określono w lit. d) i e) załącznika do tego rozporządzenia, oraz obowiązków wynikających z wszelkich aktów wykonawczych przyjętych na podstawie tego rozporządzenia, ustanawiających zasady jego stosowania w odniesieniu do tej dziedziny i tego tematu szczegółowego. UE uważa, że okres przejściowy, o który wystąpiono, jest możliwy do przyjęcia.

W odniesieniu do **statystyk w zakresie energii** UE z zadowoleniem przyjmuje pełne dostosowanie przepisów krajowych do unijnego dorobku prawnego.

Jeśli chodzi o **statystyki dotyczące transportu**, UE przyjmuje do wiadomości, że dostosowano przepisy krajowe w zakresie transportu drogowego, kolejowego, morskiego i lotniczego. Konieczna jest jednak dalsza poprawa jakości statystyk dotyczących transportu lotniczego. Ponieważ w Czarnogórze nie odbywa się znaczący zarobkowy transport śródlądowymi drogami wodnymi, odnośne statystyki nie są istotne.

Jeśli chodzi o **statystyki dotyczące turystyki**, UE przyjmuje do wiadomości obecne dostosowanie przepisów krajowych do unijnego dorobku prawnego i oczekuje, że Czarnogóra będzie dokładała starań, aby do dnia przystąpienia osiągnąć pełne dostosowanie przepisów krajowych do unijnego dorobku prawnego.

Jeśli chodzi o **statystyki dotyczące środowiska**, UE przyjmuje do wiadomości wysoki stopień dostosowania przepisów w zakresie statystyk odpadów i zwraca się do Czarnogóry o dalsze usprawnienia w celu tworzenia w pełni dostosowanych rachunków środowiska. UE zwraca się do Czarnogóry o przedstawianie europejskich kont środowiska, jak przewidziano w załącznikach I–VIII do rozporządzenia (UE) 691/2011. W odniesieniu do zasobów własnych opartych na tworzywach sztucznych Czarnogóra przygotowała plan umożliwiający uzyskanie solidniejszych danych do dnia przystąpienia. UE apeluje do Czarnogóry o ukończenie badania dotyczącego składu odpadów przed dniem przystąpienia i w terminie uzgodnionym przez Komisję i Czarnogórę.

Statystyki społeczne

Jeśli chodzi o **statystyki ludności**, UE przyjmuje do wiadomości, że w 2023 r. przeprowadzono spis powszechny ludności i mieszkań zgodnie z unijnym dorobkiem prawnym. UE odnotowuje, że przepisy dotyczące statystyk demograficznych i migracyjnych są częściowo dostosowane do unijnego dorobku prawnego i zwraca się do Czarnogóry o dalszą poprawę poziomu zgodności pod względem pojęć i definicji oraz dostępności danych. Czarnogóra regularnie dostarcza statystyki i powiązane metadane dotyczące azylu i egzekwowania przepisów imigracyjnych. UE zwraca się do Czarnogóry o tworzenie statystyk dotyczących dokumentów pobytowych.

Jeśli chodzi o **badanie aktywności ekonomicznej ludności**, UE przyjmuje do wiadomości, że Czarnogóra osiągnęła istotne postępy w tworzeniu danych i związanych z nimi sprawozdań dotyczących jakości. Oczekuje się, że Czarnogóra poprawi terminowość tych danych.

Jeśli chodzi o **statystyki dotyczące kształcenia i szkolenia**, UE odnotowuje, że Czarnogóra w pełni przestrzega przepisów w zakresie statystyk dotyczących kształcenia. UE oczekuje, że do dnia przystąpienia Czarnogóra przedstawi pozostałe tabele finansowe, informacje na temat studiowanych języków i mobilnych studentów oraz metadane.

W odniesieniu do **statystyk dotyczących zdrowia** UE odnotowuje obecny poziom zgodności statystyk niezwiązanych z wydatkami na opiekę zdrowotną i statystyk dotyczących wydatków na opiekę zdrowotną oraz odnotowuje obecną sytuację, jeśli chodzi o przestrzeganie przepisów dotyczących przekazywania Komisji (Eurostatowi) obowiązkowych pozycji wymaganych we wspólnym kwestionariuszu dotyczącym rachunków zdrowia. UE zachęca Czarnogórę do dalszej poprawy zakresu danych.

UE odnotowuje wniosek Czarnogóry o okres przejściowy do dnia 31 grudnia 2030 r. służący zapewnieniu pełnej zgodności i przekazywania danych dotyczących przyczyn zgonu zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 328/2011 oraz wypadków przy pracy zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 349/2011. UE uważa, że okres przejściowy, o który wystąpiono, jest możliwy do przyjęcia.

UE odnotowuje, że **badanie budżetów gospodarstw domowych** jest przeprowadzane regularnie co pięć lat, a dane są przekazywane Komisji (Eurostatowi) od 2010 r. UE przyjmuje również do wiadomości, że badanie to jest obecnie realizowane w odniesieniu do roku referencyjnego 2026, i zwraca się do Czarnogóry o przekazanie danych jednostkowych i krajowego sprawozdania dotyczącego jakości zgodnie z terminami określonymi w unijnym dorobku prawnym.

Jeśli chodzi o **statystyki w sprawie dochodu i warunków życia**, UE odnotowuje, że czarnogórskie przepisy są częściowo zgodne z unijnym dorobkiem prawnym; UE liczy na to, że Czarnogóra poprawi terminowość i jakość sprawozdawczości.

Oczekuje się, że Czarnogóra poprawi kompletność i jakość **statystyk dotyczących wymiaru sprawiedliwości i przestępczości**.

* * *

W związku z powyższym UE odnotowuje, że na obecnym etapie rozdział ten nie wymaga dalszych negocjacji.

Monitorowanie postępów w dostosowywaniu przepisów krajowych do unijnego dorobku prawnego i we wdrażaniu tego dorobku będzie kontynuowane przez cały czas trwania negocjacji.

UE podkreśla, że będzie wyjątkowo bacznie monitorować wszystkie szczególne kwestie wspomniane w niniejszym wspólnym stanowisku z myślą o zapewnieniu zdolności administracyjnych Czarnogóry i jej zdolności do wdrożenia i egzekwowania unijnego dorobku prawnego w tym rozdziale oraz o zakończeniu procesu dostosowywania ustawodawstwa. Należy zwrócić szczególną uwagę na powiązania między niniejszym rozdziałem a innymi rozdziałami negocjacyjnymi. Ostatecznej oceny zgodności czarnogórskiego ustawodawstwa z unijnym dorobkiem prawnym i zdolności wprowadzania w życie tego dorobku będzie można dokonać dopiero na późniejszym etapie negocjacji. UE zachęca Czarnogórę, by oprócz wszelkich informacji, których UE może wymagać do celów negocjacji w sprawie omawianego rozdziału i które należy przedstawić podczas konferencji, regularnie przekazywała Radzie Stabilizacji i Stowarzyszenia szczegółowe informacje pisemne na temat postępów we wdrażaniu unijnego dorobku prawnego i wzmacnianiu zdolności administracyjnych.

Uwzględniając wszystkie wymienione powyżej kwestie, UE, w razie konieczności, powróci do tego rozdziału we właściwym czasie.

UE odnotowuje, że w swoim zaktualizowanym stanowisku negocjacyjnym [AD 58/26 CONF-ME 22] Czarnogóra akceptuje unijny dorobek prawny dotyczący rozdziału 18 obowiązujący na dzień 17 lipca 2026 r. UE odnotowuje także, że Czarnogóra zadeklarowała, że będzie kontynuowała proces dostosowywania swojego ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego i będzie gotowa do wprowadzenia go w życie przed datą przystąpienia do Unii Europejskiej, z wyjątkiem obszarów, w odniesieniu do których wystąpiła o okresy przejściowe i stałe odstępstwa.

Ponadto UE przypomina, że między 17 lipca 2026 r. a datą zakończenia negocjacji mogą wejść w życie nowe akty prawne stanowiące część unijnego dorobku prawnego.

PROJEKT ZAŁĄCZNIKA PRAWNEGO

ZAŁĄCZNIK [XX]

Wykaz, o którym mowa w artykule [XX] Aktu przystąpienia: środki przejściowe

[X]. STATYSTYKA

Rachunki narodowe

Statystyka finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz statystyka dotycząca procedury nadmiernego deficytu

1. 32013R0549: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 174 z 26.6.2013, s. 1)

Na zasadzie odstępstwa od wymogów dotyczących przekazywania danych określonych w artykule 3 ustęp 1 rozporządzenia (UE) nr 549/2013 Czarnogóra przekazuje Komisji (Eurostatowi) następujące rachunki określone w tablicach danych w załączniku B zgodnie z okresami odniesienia i terminami przekazywania określonymi poniżej:

- Tablica 20: Środki trwałe według działalności gospodarczej i rodzaju aktywów (stany) – dane roczne, obejmujące okres od 2006 r. – najpóźniej dnia 31 grudnia 2028 r.;
- Tablica 26: Bilanse aktywów niefinansowych – dane roczne, obejmujące okres od 2006 r. – najpóźniej dnia 31 grudnia 2028 r.;
- Tablica 28A: Dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych (dług Maastricht) – struktura, dane roczne, obejmujące okres od 2024 r. – najpóźniej dnia 31 grudnia 2028 r.;
- Tablica 29: Nabyte uprawnienia emerytalno-rentowe w ramach ubezpieczeń społecznych – co trzy lata, obejmujące okres od 2015 r. – najpóźniej dnia 31 grudnia 2030 r.;

- Kwartalne dane dotyczące rachunków sektorowych dla sektorów instytucjonalnych S.1 (gospodarka ogółem), S.13 (sektor instytucji rządowych i samorządowych) i S.2 (zagranica), jak określono w rozdziale 2 tablicy 801: Kwartalne dane dotyczące rachunków niefinansowych według sektorów, niewyrównane, obejmujące okres od 2006 r. – najpóźniej dnia 31 grudnia 2028 r.
- Kwartalne dane dotyczące rachunków sektorowych, wyrównane sezonowo i kalendarzowo, dla sektorów instytucjonalnych S.1 (gospodarka ogółem), S.13 (sektor instytucji rządowych i samorządowych) i S.2 (zagranica), jak określono w rozdziale 2 tablicy 801SA: Kwartalne dane dotyczące rachunków niefinansowych według sektorów – wyrównane sezonowo i kalendarzowo, obejmujące okres od 2006 r. – najpóźniej dnia 31 grudnia 2028 r.

Statystyka rolnictwa

2. 32022R2379: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2379 z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie statystyk dotyczących nakładów i produkcji w rolnictwie, zmiany rozporządzenia Komisji (WE) nr 617/2008 oraz uchylecia rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1165/2008, (WE) nr 543/2009 i (WE) nr 1185/2009 oraz dyrektywy Rady 96/16/WE (Dz.U. L 315 z 7.12.2022, s. 1)

Na zasadzie odstępstwa od artykułu 5 ustępy 1 i 2 począwszy od dnia 1 stycznia 2031 r. Czarnogóra przekazuje statystyki dotyczące nakładów i produkcji w działalności rolniczej, obejmujące dziedzinę statystyk dotyczących składników odżywczych i temat szczegółowy dotyczący stosowania środków ochrony roślin w rolnictwie w dziedzinie statystyk dotyczących środków ochrony roślin, jak określono w literach d) i e) załącznika do rozporządzenia (UE) 2022/2379 oraz zgodnie z wszelkimi aktami wykonawczymi przyjętymi na jego podstawie, ustanawiającymi zasady stosowania tego rozporządzenia w odniesieniu do tej dziedziny i tego tematu szczegółowego.

Statystyka zdrowia

3. 32011R0328: Rozporządzenie Komisji (UE) nr 328/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie wykonania, w odniesieniu do statystyk dotyczących przyczyn zgonu, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1338/2008 w sprawie statystyk Wspólnoty w zakresie zdrowia publicznego oraz zdrowia i bezpieczeństwa w pracy (Dz.U. L 90 z 6.4.2011, s. 22)

Przedmiotowe rozporządzenie ma zastosowanie do Czarnogóry i w Czarnogórze od dnia 1 stycznia 2031 r.

4. 32011R0349: Rozporządzenie Komisji (UE) nr 349/2011 z dnia 11 kwietnia 2011 r. w sprawie wykonania, w odniesieniu do statystyk dotyczących wypadków przy pracy, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1338/2008 w sprawie statystyk Wspólnoty w zakresie zdrowia publicznego oraz zdrowia i bezpieczeństwa w pracy (Dz.U. L 97 z 12.4.2011, s. 3)

Przedmiotowe rozporządzenie ma zastosowanie do Czarnogóry i w Czarnogórze od dnia 1 stycznia 2031 r.

Statystyki strukturalne dotyczące przedsiębiorstw

5. 32019R2152: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie europejskiej statystyki gospodarczej uchylające 10 aktów prawnych w dziedzinie statystyki gospodarczej (Dz.U. L 327 z 17.12.2019, s. 1)

6. 32020R1197: Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/1197 z dnia 30 lipca 2020 r. ustanawiające specyfikacje techniczne i ustalenia na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152 w sprawie europejskiej statystyki gospodarczej uchylającego 10 aktów prawnych w dziedzinie statystyki gospodarczej (Dz.U. L 271 z 18.8.2020, s. 1)

Na zasadzie odstępstwa od artykułu 7 ustęp 1 rozporządzenia (UE) 2019/2152 i od elementów wymogów w zakresie danych dotyczących tematów szczegółowych określonych w części B załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/1197 Czarnogóra przekazuje Komisji (Eurostatowi) następujące tabele począwszy od dnia 1 stycznia 2031 r.:

- Tabela 10. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca działalności przedsiębiorstw;
- Tabela 11. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca działalności przedsiębiorstw w podziale na klasy wielkości lub w podziale na formy prawne;
- Tabela 21. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca zakupów dokonywanych przez przedsiębiorstwa;
- Tabela 22. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca zmiany stanu zapasów przedsiębiorstw;
- Tabela 23. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca przychodów netto przedsiębiorstw ze sprzedaży według rodzaju produktu i siedziby klienta;
- Tabela 24. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca szerokiego zakresu przegrupowań działalności w podziale na przychody netto ze sprzedaży;
- Tabela 25. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca rodzaju obrotów w podziale na przedsiębiorstwa;
- Tabela 27. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca inwestycji przedsiębiorstw w rzeczowe aktywa trwałe;
- Tabela 28. Statystyka gospodarcza na poziomie krajowym dotycząca inwestycji w niematerialne aktywa trwałe;
- Tabela 29. Regionalna statystyka gospodarcza dotycząca jednostek lokalnych.

CZĘŚĆ XX

POSTANOWIENIA STAŁE

Artykuł XX

Ponieważ do dnia 21 maja 2006 r. Czarnogóra nie była państwem suwerennym ani nie posiadała pełnych uprawnień instytucjonalnych, prawnych i statystycznych w odniesieniu do wszystkich systemów gromadzenia danych i zarządzania nimi, nie jest ona zobowiązana do przekazywania danych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013¹ ani jakichkolwiek innych mających zastosowanie rozporządzeń za okres poprzedzający dzień 21 maja 2006 r., tj. za okres poprzedzający odzyskanie niepodległości.

Artykuł XX

Ze względu na obiektywne ograniczenia w dostępności oryginalnej dokumentacji i brak ciągłości metodycznej wynikający z upływu czasu pełne odtworzenie danych za okres referencyjny 2010–2017 nie jest możliwe bez ryzyka dla jakości i wiarygodności statystyk. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 7 ustęp 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152² i od elementów wymogów w zakresie danych dotyczących tematów szczegółowych określonych w części B załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/1197³ Czarnogóra nie przekazuje następujących elementów wymogów w zakresie danych za okres referencyjny 2010–2017 określonych w tabeli 5, w części B załącznika I: Krótkookresowa statystyka gospodarcza dotycząca cen producenta określona w rozporządzeniu (UE) 2020/1197 w odniesieniu do cen producenta usług dla sekcji H–M (z wyłączeniem K, M701, M72 i M75) oraz N NACE.

¹ Dz.U. L 174 z 26.6.2013, s. 1.

² Dz.U. L 327 z 17.12.2019, s. 1.

³ Dz.U. L 271 z 18.8.2020, s. 1.